دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

مرکز آموزشی درمانی ولایت

مراقبت های فیستول و شالدون

دفتر پرستاری

واحد آموزش سلامت

بازنگری تابستان ۱۴۰۵

- در صورت داشتن کاتتر دائم، تعویض پانسمان باید تا مدت ۶-۸ هفته انجام گیرد و پس ازآن نیازی به وجود پانسمان نمی باشد.
- به هنگام حمام کردن روی پانسمان و لوله ها را با پلاستیک پوشانده و بعد سرو بدن را جداگانه بشوئید. (مراقب باشید محل ورود لوله ها در گردن خیس نشود.)
- در صورت داشتن کاتتر دائم پس از ۸ هفته به‌راحتی حمام کنید و بهتر است پس از حمام، محل کاتتر دائم را با سشوآر خشک کنید.
- در صورت بروز هر گونه تحریک و خارش در محل بخیه ها، به هیچ عنوان به آن دست نزنید.
- مراقب تاشدگی و یا خمیدگی لوله ها باشید و با آنها بازی نکنید و سرپوش لوله ها را باز نکنید.
- از ورود ضربه و یا ایجاد کشش بر روی لوله ها جلوگیری نمائید.
- با استفاده از ثابت کننده‌های لوله‌های کاتتر مانند سرجی فیکس روی پانسمان گردن، از حرکت‌های بی مورد لوله‌ها جلوگیری نمائید.
- در صورت احساس درد شدید در محل لوله ها و یا در قفسه سینه فوراً به پزشک مراجعه نمائید.
- در صورت باز شدن بخیه ها و یا جابجایی لوله ها قبل از اقدام به هر کاری فوراً به پزشک مراجعه نمائید.
- در صورت بروز تب و لرز حتماً پزشک خود را مطلع کنید.
- کلامپ قطع جریان خون که در هر دو شاخک لوله ها است به هیچ عنوان باز و بسته نگردد. به پیچ های سر لوله ها دست نزنید.
- در صورت مشاهده قرمزی، التهاب، خونریزی و ترشح چرکی و زرد رنگ ، سریع به پزشک مراجعه کنید.
- هنگام باز نمودن سر کاتتر ها توسط پرستار حین دیالیز حتماً جهت پیشگیری از انتقال عفونت از ماسک استفاده نمائید.

در صورت داشتن سوال در منزل، ساعت ۸ تا ۱۴ با شماره تلفن ۰۲۸-۳۳۷۹۰۶۲۰-۲۷ داخلی ۵۰۹۷ واحد آموزش سلامت تماس بگیرید. (همه روزه بجز ایام تعطیل)

مراقبت های فیستول و شالدون

فیستول وکلیه

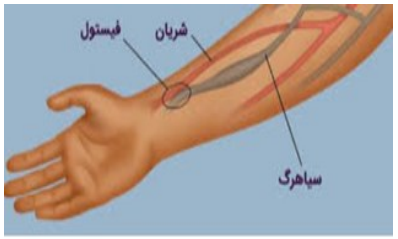

برای انجام همودیالیز به یک دسترسی عروقی نیاز دارید که معمولاً به صورت فیستول یا گرافت ایجاد می شود. این مسیر، ارتباطی پایدار میان یک شریان و یک ورید برقرار میکند و خون را با جریان کافی در اختیار دستگاه دیالیز قرار می دهد. دیالیز با این روش بسیار موثرتر از سایر انواع کاتترهای عروق است.لذا با رعایت نکات ذیل می توانید طول عمر فیستول یا گرافت خود را طولانی تر نموده و از عوارضی مانند عفونت و از کار افتادن آن جلوگیری نمایید.

- بعد از ایجاد فیستول شریانی–وریدی برای جلوگیری از تورم، تا چند هفته عضو را بالا نگهدارید.
- برای کشیدن بخیه محل جراحی پس از یک ماه از تعبیه فیستول، با پزشک خود هماهنگ شوید.

- جهت بالا بردن کارایی فیستول، از خمیر مجسمه سازی، ورزش های لازم را انجام دهید.
- در مورد زمان شروع همودیالیز از طریق فیستول و ، با پزشک خود مشورت کنید و تا زمانی که پزشک اجازه انجام همودیالیز از طریق آنها را نداده، اقدام به استفاده از آن ننمایید.معمولا ۶۰-۴۰ روز زمان جهت آماده شدن فیستول لازم است.

- سه روز پس از جراحی تعبیه فیستول، پانسمان ناحیه باز شده و روزانه با آب و صابون شستشو شود. برای پیش گیری از تماس می توان از یک گاز کوچک برای بستن ناحیه استفاده نمود.
- در صورت نشت خون یا عفونت، حتماً به پزشک مربوطه مراجعه شود.
- از دست دارای فیستول نباید فشار خون گرفت (زیرا سبب پارگی فیستول می شود). نباید در دست فیستول دار تزریق انجام شود. حتی الامکان از دست فیستول دار نمونه خون گرفته نشود و فقط جهت دیالیز، تزریق در آن انجام گیرد.

- هر روز محل فیستول را از نظر علائم تورم، قرمزی، عفونت و گرما کنترل نمایید.
- هر روز عملکرد فیستول را با گذاردن آرام دست بر روی فیستول و کنترل جریان خون و ارتعاش آن زیر دستتان بررسی نمائید و در صورت کاهش ارتعاش و یا احساس نبض در آن، بلافصله به پزشک

- موقع دراز کشیدن متوجه باشید که فشاری به ناحیه فیستول وارد نشود و روی دست فیستول دار نخوابید.

- از انجام کارهای سنگین و بلند کردن اجسام سنگین (بالای ۲ کیلوگرم) با دست فیستول دار خودداری نمایید.
- از پوشیدن لباس های تنگ که باعث فشار به محل فیستول می شود، خودداری کنید بهتر است ساعت و دستبند در دست فیستول دار نداشته باشید. در روزهای اول پس از تعبیه فیستول شریانی –وریدی فشارخون سیستولیک خود را در حد ۱۴۰-۱۵۰mmhg نگهدارید و از کاهش آن جلوگیری کنید تا جریان خون و فشار مناسبی به فیستول برسد. در صورت احساس افت فشار خون، دراز کشیده و پاهای خود را بالاتر از سطح بدن قرار دهید.
- علائمی مثل بی حسی، خارش، درد، عفونت و یا هر نوع برجستگی غیر طبیعی عروق و محل سوزن ها را به پزشک یا پرستار دیالیز خود گزارش کنید.
- قبل از هر دیالیز، دست فیستول دار را با آب و صابون بشوئید. بعد از دیالیز از فشار مناسب در محل خروج سوزن ها برای بند آمدن خون استفاده نمایید.
- بهتر است جهت جلوگیری از خونریزی تا چند ساعت پس از دیالیز حمام نروید.
- با پرسنل در تغییر محل ناحیه تزریق سوزن ها در هرجلسه دیالیز همکاری نمایید. به این ترتیب عمر فیستول و رگ های خود را تضمین می نمایید

شالدون و کلیه

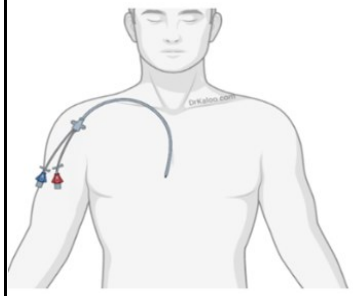

- برای انجام همودیالیز و دفع سموم از بدن، به جریان خون کافی برای دستگاه دیالیز نیاز داریم. تا زمانی که فیستول شما آماده استفاده شود، لازم است به صورت موقت از یک کاتتر (سوند دوشاخه) استفاده کنیم که در یک سیاهرگ بزرگ مانند ورید سابکلاوین یا ژوگولار در گردن قرار می گیرد.
- برای پیشگیری از عوارضی مانند عفونت، خونریزی یا خروج کاتتر، همکاری شما در رعایت موارد زیر ضروری است: